

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2020/601,**30. aprill 2020,****erakorraliste meetmete kohta, millega tehakse erand Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklitest 62 ja 66 seoses viinapuude istutuseks antavate lubade kehtivusega ja selliste viinapuustandardite väljajuurimisega, mille puhul on kohaldatud taasistutamist**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, (¹) eriti selle artikli 221 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) COVID-19 pandeemia ja liikmesriikides kehtestatud ulatuslike liikumispiirangute tõttu on kõikide liikmesriikide viinamarjakasvatajad kokku puutunud erakordsete takistustega. Eelkõige on viinamarjakasvatajatel olnud logistilisi probleeme ja puudu töjõust ning see mõjutab viinapuude, kui väga tömahukate taimede kasvatamist – kogu kasvuperioodi vältel on viinamarjaistandustes palju käsitsitööd, eriti veel kevadel, kui on tavapärane uute viinapuude istutamise aeg. Praeguste piirangute tõttu on viinamarjakasvatajatel enneolematult keeruline leida oma istandustesse igapäevatoiminguteks vajalikku töjõudu ning olukord on veelgi kriitilisem seoses lisatöjõuga, mida on vaja uute viinamarjaistanduste rajamiseks.
- (2) Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 62 lõikes 3 on sätestatud, et viinapuude istutuseks antavad load kehtivad kolm aastat alates nende väljaandmise kuupäevast. Kooskõlas komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/274 (²) artikli 7 lõike 2 teise lõiguga antakse edukatele taotlejatele istutusluba hiljemalt 1. augustil. See võimaldab viinamarjakasvatajatel sügisel pinnas ette valmistada ja hankida uusi viinapuid, mis tavaliselt istutatakse kevadel. Kevad on viinapuude istutamiseks kõige soodsam aeg, sest temperatuuri tõustes ja suve saabudes muld kuivab ning suvel istutatud taimed kannatavad kuivuse käes ega pruugi juurduda.
- (3) COVID-19 pandeemia põhjustatud kriisi tõttu ei saa viinamarjakasvatajad, kellel on istutusluba, mille kehtivusaeg lõpeb hiljemalt 1. augustil 2020, neid lubasid viimasel kehtivusaastal kavakohaselt kasutada. Kuna pandeemia-vastaste meetmete kestus ei ole teada, siis ei ole kindel, et need viinamarjakasvatajad jõuavad oma istutusload enne 1. augustit ära kasutada. Isegi juhul, kui COVID-19 pandeemia võtab positiivse pöörde ja piirangud kaotatakse enne suve, peavad viinamarjakasvatajad istutama viinapuud kuumal hooajal ja seega kasvutsükli vähem sobival hetkel rasketes tingimustes ja lisakuludega ajal, mil veinisektor juba kannatab ebasoodsate turutingimuste all.
- (4) Selleks et vältida istutuslubade aegumist või viinapuude istutamist olukorras, kus tingimused kiiresti halvenevad, on vaja viivitamata lubada 2020. aastal lõppevate istutuslubade kehtivust pikendada. Kõiki lube, mis kaotavad kehtivuse 2020. aastal, tuleks seetõttu pikendada 12 kuu võrra alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast, et viinamarjakasvatajad saaksid viinapuid istutada soodsates tingimustes 2021. aasta kevadel.
- (5) Võttes arvesse ettenägematu tegevus- ja majandusprobleeme, millega viinamarjakasvatajad COVID-19 pandeemia tõttu kokku puutuvad, tuleks neil juhul, kui nad ei soovi enam oma viinamarjaistandusala laiendada, võimaldada loobuda 2020. aastal kehtivuse kaotavast istutusloast, ilma et nende suhtes kohaldataks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 (³) artikli 89 lõikes 4 osutatud halduskaristust.

(¹) ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

(²) Komisjoni 11. detsembri 2017. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/274, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 rakenduseeskirjad viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi, sertifitseerimise, sisetulevate ja väljaminevate kaupade registri, kohustuslike deklaratsioonide ja teadete kohta, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad asjakohaste kontrollide kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusmäärus (EL) 2015/561 (ELT L 58, 28.2.2018, lk 60).

(³) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).

- (6) Viinamarjakasvatavate suhtes, kellele liikmesriik on andnud taasistutusloa, kuna nad on vastava viinapuude kasvuala määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 66 lõike 1 kohaselt välja juuritud, tuleks käesoleva määrusega lubatud erandit kohaldada samamoodi nagu nende viinamarjakasvatavate puhul, kellele on antud luba uue istanduse rajamiseks. See tagaks, et viinamarjakasvatavad ei vähenda oma istanduste pindala põhjusel, et neil ei ole võimalik väljajuuritud ala taas täis istutada ettenägematute asjaolude ja COVID-19 pandeemiaga seotud liikumiskiirangutest tingitud tööjõupuuduse tõttu.
- (7) Kui liikmesriigid on andnud taasistutusloa viinamarjakasvatavatele, kes kohustusid viinapuud välja juurima hiljemalt neljanda aasta lõpuks alates uute viinapuude istutamise kuupäevast, siis liikumiskiirangute ja tööjõupuuduse tõttu võivad viinamarjakasvatavatel tekkida 2020. aastal spetsiifilised probleemid. Kui kõnealused viinamarjakasvatavad suudavad põhjendada, et viinapuude väljajuurimine oli 2020. aastal COVID-19 pandeemiaga seotud põhjustel võimatu, peaks liikmesriikidel olema võimalik anda neile viinapuude väljajuurimiseks rohkem aega ja pikendada tähtaega 12 kuu võrra alates käesoleva määruse jõustumisest. Liikmesriigid peaksid kahe kuu jooksul pärast taotluse esitamist otsustama, kas tähtaega pikendatakse ja milliseks ajavahemikuks, või tagasilükkamise korral, teavitama taotlejat selle põhjustest. Kui viinapuid pikendatud tähtaja jooksul välja ei juurita, tuleks viinamarjakasvatava suhtes kohaldada komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2018/273⁽⁴⁾ artikli 5 teises lõigus sätestatud karistusi.
- (8) Kui viinamarjakasvatavatel lubatakse viivitada sellise viinamarjaistanduse väljajuurimisega, mille asendamiseks on liikmesriigi loaga juba rajatud uus istandus, siis topeletrahastamise vältimiseks peaksid nii veel välja juurimata kui ka uus viinamarjaistandus olema toetuskõlbmatud rohelise korje toetuse saamiseks.
- (9) Kehtivad liikumiskiirangud ning sellest tulenevad logistilised probleemid ja tööjõupuudus viinamarjaistandustes vajaliku käsitsitöö tegemiseks, eelkõige viinapuude istutamiseks ja väljajuurimiseks, kujutavad endast konkreetset probleemi määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 221 tähenduses. Seda konkreetset probleemi ei saa lahendada eespool nimetatud määruse artikli 219 või 220 kohaselt võetud meetmetega. Ühest küljest ei ole see seotud juba olemasolevate turuhäiretega või piisavalt konkreetse turuhäire ohuga. Teisest küljest ei ole see konkreetne probleem seotud ka meetmetega, millega võideldakse loomahaiguste leviku vastu või tarbijate usalduse kaotuse vastu inimeste, loomade või taimede terviseriskide tõttu, nagu on nõutud kõnealuse määruse artiklis 220.
- (10) Meede peaks nii ulatuse kui ka kohaldamisaja osas piirduma rangelt sellega, mis on vajalik praeguse, COVID-19 pandeemiast tingitud erakorralise olukorra lahendamiseks.
- (11) Meetmed tuleks võtta kiiresti, et vältida olukorda, kus viinamarjakasvatavad jäetakse ilma istutuslubadest või neid karistatakse selle eest, et ettenägematute logistiliste probleemide ja tööjõupuuduse tõttu ei saa nad täita oma kohustust ning viinapuid ettenähtud alalt välja juurida.
- (12) Käesolevas määruses sätestatud erakorraliste meetmete kohaldamisaja peaks piirduma maksimaalselt 12 kuuga alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast. See ajavahemik on vajalik, et anda viinamarjakasvatavatele piisavalt aega uute viinapuude istutamiseks sobival ajal ja võimaldada liikmesriikidele teatavat paindlikkust, kui viinapuid ei ole võimalik välja juurida COVID-19 pandeemia tõttu.
- (13) Kuna meetmed tuleks võtta viivitamata, peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (14) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

⁽⁴⁾ Komisjoni 11. detsembri 2017. aasta delegeeritud määrus (EL) 2018/273, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi, istandusregistri, saatedokumentide ja sertifitseerimise, sissetulevate ja väljaminevate kaupade registri, kohustuslike deklaratsioonide, teavituste ja teabe avaldamise osas, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 asjakohase kontrolli ja karistuste osas ning millega muudetakse komisjoni määrusi (EÜ) nr 555/2008, (EÜ) nr 606/2009 ja (EÜ) nr 607/2009 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 436/2009 ja komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/560 (ELT L 58, 28.2.2018, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

2020. aastal lõppevate istutus- ja taasistutuslubade kehtivuse pikendamine

1. Erandina määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 62 lõike 3 esimesest lausest kaotavad kõnealuse määruse artiklite 62 ja 64 kohaselt uusistutuseks antud load, mis on aegunud või aeguvad 2020. aastal, kehtivuse alles 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.
2. Erandina määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 62 lõike 3 teisest lausest ei kohaldata aegunud või 2020. aastal aeguva istutusloaga viinamarjakasvatavate suhtes määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 89 lõikes 4 osutatud halduskaristust, kui nad teatavad pädevatele asutustele 31. detsembriks 2020, et neil ei ole kavas oma luba kasutada ning nad ei soovi käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kehtivusaja pikendamist.
3. Erandina määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 62 lõike 3 esimesest lausest kaotavad kõnealuse määruse artikli 62 ja artikli 66 lõike 1 kohaselt antud taasistutusload, mis on aegunud või aeguvad 2020. aastal, kehtivuse alles 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.
4. Erandina määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 62 lõike 3 teisest lausest ei kohaldata viinamarjakasvatavate suhtes, kelle taasistutusload aegusid või aeguvad 2020. aastal, määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 89 lõikes 4 osutatud halduskaristust, kui nad teatavad pädevatele asutustele 31. detsembriks 2020, et neil ei ole kavas oma luba kasutada ning nad ei soovi käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kehtivusaja pikendamist.

Artikkel 2

Väljajuurimise tähtaja pikendamine juba asendatud viinamarjaistanduste korral

1. Erandina määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 66 lõikest 2 võivad liikmesriigid juhul, kui nad on andnud viinamarjakasvatajale loa eelnevalt asendavaks istutamiseks ja väljajuurimine peaks toimuma hiljemalt 2020. aastal, pikendada väljajuurimise tähtaega kuni 12 kuu võrra pärast käesoleva määruse jõustumist, kui väljajuurimine oli COVID-19 pandeemia tõttu võimatu ning viinamarjakasvataja esitab nõuetekohaselt põhjendatud taotluse.
2. Liikmesriigid teavitavad taotlejat kahe kuu jooksul alates lõikes 1 osutatud väljajuurimise tähtaja pikendamise taotluse esitamisest ning kui taotlus on tagasi lükatud, teavitatakse taotlejaid selle põhjustest.
3. Delegeeritud määruse (EL) 2018/273 artikli 5 teist lõiku kohaldatakse juhul, kui viinamarjakasvataja ei juuri viinapuid välja käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaselt antud pikendusperioodi lõpuks.
4. Viinamarjakasvatajad, kelle suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud tähtaja pikendamist, ei vasta määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 47 osutatud rohelise korje toetuse saamise tingimustele ei uusistutatud alal ega alal, mis on kavas välja juurida.

Artikkel 3

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolevat määrust kohaldatakse 12 kuu jooksul alates selle jõustumise kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 30. aprill 2020

Komisjoni nimel
eesistuja
Ursula VON DER LEYEN
